Zespół Szkół Ogólnokształcących
w Brwinowie
05-840 Brwinów, ul. Żwirowa 16
NIP: 5342204375, Regon: 015240066

Załącznik
do Zarządzenia nr 15.2023.2024
Dyrektora Zespołu Szkół Ogólnokształcących
w Brwinowie
z dnia 16 lutego 2024 r.

tekst zaktualizowany – wrzesień 2026 r.

Standardy ochrony małoletnich

Akty prawne na podstawie, których oparte są Standardy ochrony małoletnich

1. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 110, z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 820, z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1673, z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 383, z późn. zm.).
5. Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z późn. zm.).
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" (Dz.U. z 2023 r. poz. 1870).

Dobra relacja pedagogiczna między nauczycielem, a uczniem powinna być oparta na akceptacji, uznaniu (docenianiu) i życzliwości.
Do elementów takiej relacji należą m.in.:

7. okazywanie żywego zainteresowania sprawami uczniów (ich przeżyciami, pasjami, relacjami, postępami w nauce, problemami, itp.) poprzez rozmowy, uważne słuchanie;
8. okazywanie szacunku uczniom: modelowanie pozytywnych zachowań uczniów wobec kolegów, np. dzielenie się z innymi, pomaganie słabszym, zauważanie tych, którzy „stoją z boku";
9. chwalenie uczniów – umiejętne (konkretne, autentyczne i w odpowiednim czasie), zauważanie pozytywnych aspektów funkcjonowania dzieci;
10. pozytywna krytyka – umiejętne przekazywanie dzieciom (bez ośmieszania i zawstydzania) informacji o potrzebie zmiany zachowania czy nabywania wiedzy;
11. wspieranie uczniów będących w trudnej sytuacji rodzinnej lub z problemami w nauce – wypracowanie sposobów pomocy tym dzieciom;
12. umiejętność pracy z grupą – świadomość ról i procesów grupowych, umiejętność rozwiązywania konfliktów, prowadzenia rozmów i warsztatów.

Ilekroć w niniejszych Standardach jest mowa o małoletnim, należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18 roku życia

W Standardach ochrony małoletnich, zwanych dalej „Standardami", określa się:

§ 1
Zasady bezpiecznych relacji między małoletnim a personelem szkoły

1. Pracownicy szkoły:
   1) działają dla dobra dziecka i w jego najlepiej pojętym interesie;
   2) traktują dziecko z poszanowaniem jego godności i potrzeb;
   3) wszelkie działania podejmują w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji;
   4) działają w sposób otwarty i przejrzysty, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji swojego zachowania/postępowania;
   5) informują dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć i oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy;
   6) w komunikacji z dziećmi zachowują cierpliwość i szacunek dla dziecka;
   7) uważnie słuchają dzieci i udzielają im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji;
2. Podejmując decyzje dotyczące dziecka, należy je poinformować o tym i starać się brać pod uwagę jego oczekiwania.
3. Należy szanować prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstąpienie od zasady poufności, aby chronić dziecko, należy dziecku to wyjaśnić najszybciej jak to możliwe.
4. Jeśli pojawi się konieczność porozmawiania z dzieckiem na osobności, należy zostawić uchylone drzwi do pomieszczenia i zadbać, aby być w zasięgu wzroku innych. Można też poprosić drugiego nauczyciela (lub psychologa/pedagoga szkolnego/pedagoga specjalnego) o obecność podczas takiej rozmowy.
5. Należy doceniać i szanować wkład dzieci w podejmowane działania, zachęcać do aktywności i traktować równo, bez względu na płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
6. Istnieją sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny pod warunkiem, że spełnia on zasady bezpiecznego kontaktu, tj. jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Zawsze należy kierować się profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.
7. Zawsze należy być przygotowanym na wyjaśnienie swoich zachowań i działań.
8. Należy zachować szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach należy reagować z wyczuciem, ale stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
9. Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych. Jeśli zachodzi konieczność

nawiązania kontaktu poza godzinami pracy, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami/opiekunami są kanały służbowe (e-mail, dziennik elektroniczny).

10. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców/opiekunów.
11. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy, należy o tym poinformować dyrektora, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
12. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka, należy unikać innego niż niezbędny kontakt fizyczny z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu i w korzystaniu z toalety. Należy zadbać o to, aby w każdej z czynności pielęgnacyjnych i higienicznych asystowała inna osoba z personelu.
13. Czynności higieniczno-pielęgnacyjne:
    1) mają służyć przede wszystkim higienie osobistej i zdrowiu;
    2) wykonywane są w odpowiednich warunkach zapewniających uszanowanie intymności w tego typu czynnościach;
    3) niedozwolone są zachowania obcesowe naruszające prywatność i intymność;
    4) działanie pracownika powinno być poprzedzone zgodą dziecka, a jego zasadność powinna być uzależniona od stopnia samodzielności dziecka i wcześniej z nim omówiona.

§ 2
Zachowania niedozwolone w relacjach/kontaktach z dziećmi

1. Nie wolno zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka.
2. Nie wolno krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z zagrożenia bezpieczeństwa dziecka lub innych osób.
3. Nie wolno w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.
4. Nie wolno dotykać dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
5. Nie wolno ujawniać informacji o sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej dotyczących dziecka osobom nieuprawnionym, w tym wobec innych dzieci.
6. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiejkolwiek formie.
7. Nie wolno zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Dotyczy to używania wulgarnych słów, nieprzyzwoitych gestów i żartów, czynienia obraźliwych uwag, nawiązywania w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywania wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
8. Należy unikać faworyzowania dzieci.
9. Nie wolno nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji mogących sugerować relacje romantyczne lub seksualne ani składać dziecku propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych, bez względu na ich formę.
10. Nie wolno utrwalać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunku dzieci bez zgody rodziców/opiekunów prawnych.
11. Nie wolno proponować dzieciom alkoholu, innych substancji psychoaktywnych, wyrobów tytoniowych, jak również używać ich w obecności dzieci.

12. Nie wolno wchodzić w relacje jakiejkolwiek zależności wobec dziecka lub/i rodziców/opiekunów dziecka.
13. Nie wolno zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy.
14. Nie wolno zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie prywatnych zależności, prowadzących do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.
15. Nie wolno nawiązywać kontaktów z dziećmi poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
16. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
17. Podczas wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

§ 3
Zasady postępowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

1. Każdy pracownik szkoły, który uzyska informację o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego jest zobowiązany do niezwłocznego poinformowania dyrektora szkoły.
2. Wszystkie zauważone ryzykowne sytuacje, które obejmują nadmierne zainteresowanie fizycznością dziecka przez pracownika lub pracownikiem przez dziecko, należy niezwłocznie zgłosić dyrektorowi szkoły.
3. Podczas rozpoznawania sytuacji przemocy istotne jest:
   1) uważne wysłuchanie osoby pokrzywdzonej;
   2) przeprowadzenie rozmowy na temat sytuacji krzywdzenia (konkretne fakty dotyczące form przemocy, częstotliwości, nasilenia, poczucia zagrożenia);
   3) zebranie informacji w środowisku (w szczególności ustalenie, czy są osoby, które zauważają symptomy krzywdzenia oraz czy osoba niepełnosprawna komukolwiek o tym powiedziała);
   4) podjęcie działań w kierunku odizolowania sprawcy przemocy od osoby krzywdzonej;
4. Podczas rozpoznawania sytuacji przemocy wobec osób niepełnosprawnych należy unikać błędów, którymi mogą być:
   1) niewysłuchanie osoby niepełnosprawnej;
   2) bagatelizowanie skarg;
   3) umniejszanie doznanej krzywdy;
   4) niedowierzanie (wątpienie w prawdziwość informacji udzielanej przez osobę niepełnosprawną);
   5) przyjmowanie, że zdarzenie nie miało miejsca wyłącznie na podstawie wyjaśnień opiekunów;
   6) pomijanie lub zniekształcanie obowiązujących w Szkole procedur postępowania, wynikające z przekonania, że one nie powinny lub nie muszą stosować się do osób niepełnosprawnych.
5. Podjęcie procedury interwencji poprzedzone jest sporządzeniem notatki pisemnej przez osobę, która zauważa niepokojące zachowania dziecka lub pozyskuje informacje na ten temat od samego dziecka albo od osoby, która jest świadkiem krzywdzenia małoletniego.
6. W przypadku stwierdzenia podejrzenia krzywdzenia dziecka wychowawca i pedagog szkolny/psycholog szkolny/pedagog specjalny ustala i realizuje plan wsparcia i współpracy z rodzicami/rodzicem/opiekunem dziecka.
7. Efektywność realizacji planu monitoruje wychowawca i pedagog szkolny/psycholog szkolny/pedagog specjalny.

8. W sytuacji uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej następuje wszczęcie procedury „Niebieskie Karty", której tryb opisany jest w **załączniku nr 1** do niniejszych Standardów.

§ 4
Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty"

1. Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego do organów ścigania oraz zawiadamianie sądu opiekuńczego składa dyrektor szkoły.
2. Procedura „Niebieskie Karty" jest wszczynana w sytuacji uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.
3. Osobami odpowiedzialnymi za wszczęcie procedury „Niebieskie Karty" jest wychowawca klasy, pedagog/psycholog/pedagog specjalny, inny pracownik pedagogiczny.
4. Oryginał części formularza „Niebieska Karta -A" przekazywany jest przez dyrektora szkoły niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia wszczęcia procedury przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.
5. Kopię wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A" pozostawia się u wszczynającego procedurę.

§ 5
Zasady przeglądu i aktualizacji Standardów

1. Zespół powołany przez dyrektora co najmniej raz na dwa lata dokonuje oceny Standardów w celu zapewnienia ich ewentualnego dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami.
2. Z oceny Standardów, sporządza się protokół, zawierający wnioski z przeprowadzonego przeglądu i oceny.
3. W przypadku potrzeby aktualizacji Standardów dyrektor zobowiązuje powołany zespół, do wprowadzenia zmian w Standardach, rekomendowanych w protokole, o którym mowa w ust. 2.
4. Z zaktualizowanymi Standardami zapoznawani są pracownicy szkoły, uczniowie i rodzice uczniów, zgodnie z zasadami określonymi w niniejszych Standardach.
5. Zaktualizowane Standardy udostępniane są na stronie internetowej szkoły.

§ 6
Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu szkoły do stosowania Standardów, zasady przygotowania personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

1. Ustala się, że osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie do stosowania Standardów przez:
   1) pracowników pedagogicznych jest przewodniczący Zespołu do opracowania i wdrożenia Standardów ochrony małoletnich;
   2) pracowników niepedagogicznych jest kierownik administracyjny.

2. Pracownicy pedagogiczni zapoznawani są ze Standardami podczas zebrania rady pedagogicznej.
3. Pracownicy niepedagogiczni przygotowywani są do stosowania Standardów podczas zebrania.
4. Przygotowanie pracowników pedagogicznych jest odnotowane w protokole posiedzenia rady pedagogicznej.
5. Dyrektor szkoły odbiera od każdego zatrudnionego pracownika oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami ochrony małoletnich. Wzór oświadczenia pracownika został określony w **załączniku nr 2** do niniejszych Standardów.
6. Pracownicy nowo zatrudnieni w szkole są zapoznawani ze Standardami i w tym czasie jest od nich odbierane oświadczenie z **załącznika nr 2.**

§ 7
Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim Standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

1. Rodzice uczniów zapoznawani są ze Standardami podczas zebrania klasowego/dziennika elektronicznego.
2. Uczniowie zapoznawani są ze Standardami przez wychowawców podczas zajęć z wychowawcą, w sposób dostosowany do ich wieku i możliwości rozwojowych.
3. Wersja skrócona Standardów, przeznaczona dla małoletnich, stanowi **załącznik nr 4** do niniejszych Standardów.
4. Standardy w wersji zupełnej i skróconej udostępnia się na stronie internetowej szkoły oraz w widocznym miejscu na terenie szkoły.
5. Osobą odpowiedzialną za udostępnianie Standardów na stronie internetowej szkoły jest dyrektor szkoły.

§ 8
Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia

1. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu to:
   1) nauczyciel/wychowawca;
   2) pedagog szkolny/psycholog szkolny/pedagog specjalny.
2. Osobami odpowiedzialnymi za udzielanie wsparcia małoletniemu są:
   1) nauczyciel, który jako pierwszy pozyskał informację o zdarzeniu zagrażającym dobru małoletniego;
   2) wychowawca ucznia;
   3) pedagog szkolny/psycholog szkolny/pedagog specjalny.

§ 9
Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

1. Dokumentowanie zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego:
   1) notatka służbowa;
   2) notatka ze spotkania z rodzicami/opiekunami;

3) protokół interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego lub krzywdzenia małoletniego - **załącznik nr 3** do niniejszych Standardów;
4) kopię formularza Niebieska Karta-A;
5) dokumentacja potwierdzająca zgłoszenia do uprawnionych organów zewnętrznych.

2. Dokumentacja zgłoszonych/ujawnionych incydentów przechowywana jest w teczce ucznia w gabinecie pedagoga/psychologa szkolnego/pedagoga specjalnego.
3. Dostęp do dokumentacji mają wyłącznie osoby uprawnione, które zobowiązane są do zachowania w tajemnicy posiadanych informacji.
4. Udostępnianie dokumentacji/informacji w sprawie dziecka, w stosunku do którego istnieje uzasadnione podejrzenie jego krzywdzenia, odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

§ 10
Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

1. Zadaniem nauczyciela/wychowawcy jest zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i akceptacji wszystkim uczniom oraz danie równej szansy zdobycia wiedzy i odnalezienia swojego miejsca w klasie.
2. Przemoc w Szkole nie jest akceptowalna, ponieważ:

1) narusza podstawowe prawa dziecka: do godności osobistej, życia w poczuciu bezpieczeństwa;
2) wywiera negatywny wpływ na dziecko poszkodowane i może powodować obniżenie poczucia własnej wartości, spadek motywacji do nauki, depresję, choroby somatyczne, alienację społeczną, myśli samobójcze;
3) wywiera negatywny wpływ na sprawców poprzez utrwalanie nieodpowiednich zachowań wobec rówieśników, demoralizację, przyczynianie się w przyszłości do problemów z prawem, depresji i myśli samobójczych;
4) powoduje znieczulenie i zobojętnienie na krzywdę;
5) ma tendencję do eskalowania i zwykle bez interwencji dorosłych sama się nie kończy;
6) wpływa negatywnie na klimat klasy i szkoły.

3. Zachowania niedozwolone:
   1) w relacjach rówieśniczych zabroniona jest agresja słowna, np.: ubliżanie, dokuczanie, zastraszanie, wyśmiewanie, grożenie, obrzucanie wyzwiskami, uszczypliwości, kpiny, ośmieszanie;
   2) zabroniona jest agresja fizyczna, podczas której dochodzi do kontaktu fizycznego, np. popychanie, bicie, kopanie, plucie, zadawanie ran, podcinanie, zamykanie;
   3) kradzieże pieniędzy lub przedmiotów, niszczenia własności, zabierania rzeczy lub pieniędzy przy użyciu siły lub groźby jej użycia;
   4) zabronione są wrogie gesty, miny, izolowanie, manipulowanie związkami;
   5) zabroniona jest także cyberprzemoc (przemoc cyfrowa) tj. przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych (przede wszystkim Internetu i telefonii komórkowej), tj. nękanie, straszenie, szantażowanie z wykorzystaniem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów w sieci oraz podszywanie się pod kogoś wbrew jego woli;
   6) zabronione jest noszenie i używanie niebezpiecznych narzędzi.

§ 11
Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

1. Na terenie szkoły oraz podczas zajęć i innych aktywności organizowanych przez szkołę obowiązuje zakaz korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych, z wyjątkiem przypadków określonych w Statucie Szkoły.
2. Szczegółowe zasady korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych, w tym przypadki, w których korzystanie z tych urządzeń jest dozwolone, oraz sposób postępowania w przypadku naruszenia obowiązujących zasad, określa Statut Szkoły.
3. Korzystanie przez uczniów z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet odbywa się z poszanowaniem zasad bezpieczeństwa, prywatności, godności i dóbr osobistych innych osób.
4. Nauczyciel prowadzący zajęcia lub sprawujący opiekę nad uczniami jest zobowiązany do zapewnienia bezpiecznego korzystania przez uczniów z Internetu podczas korzystania z urządzeń i infrastruktury udostępnianych przez szkołę.
5. Na komputerach szkolnych z dostępem do Internetu zapewnia się instalowanie i aktualizowanie:
   1) oprogramowania filtrującego treści internetowe;
   2) oprogramowania monitorującego korzystanie przez uczniów z Internetu;
   3) oprogramowania antywirusowego;
   4) oprogramowania antyspamowego;
   5) zapory sieciowej (firewall).
6. Wyznaczony przez dyrektora pracownik szkoły sprawdza, czy na komputerach szkolnych z dostępem do Internetu nie znajdują się treści mogące stanowić zagrożenie dla małoletnich.
7. W przypadku ujawnienia na komputerze szkolnym treści mogących stanowić zagrożenie dla małoletnich podejmuje się działania zmierzające do ustalenia okoliczności ich wprowadzenia oraz działania określone w procedurach ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet.

§ 12
Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie.

1. Podstawowe formy zjawiska cyberprzemocy to: nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.
2. W każdej sytuacji, w trakcie ustalania okoliczności, należy ustalić charakter zdarzenia (rozmiar i rangę szkody, jednorazowość/powtarzalność).
3. Realizując procedurę należy unikać działań, które mogłyby wtórnie stygmatyzować osobę doświadczającą cyberprzemocy lub sprawcę, np.: wywoływania ucznia z lekcji, konfrontowania ofiary i sprawcy.
4. Należy dokonać oceny, czy zdarzenie to wyczerpuje znamiona cyberprzemocy.
5. Należy zabezpieczyć wszystkie dowody związane z aktem cyberprzemocy (wydruk, zrzut ekranu, zapis strony).
6. Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog szkolny/psycholog szkolny/pedagog specjalny i/lub wychowawca powinien przeprowadzić z nim rozmowę o jego zachowaniu. Rozmowa taka ma służyć ustaleniu okoliczności zdarzenia, przyjrzeniu się przyczynom takiego zachowania, a także próbie rozwiązania sytuacji.

7. W pierwszej kolejności należy udzielić wsparcia ofierze. Musi się ona czuć bezpieczna i zaopiekowana przez dorosłych. Na poczucie bezpieczeństwa dziecka wpływa fakt, że wie ono, iż szkoła podejmuje kroki w celu rozwiązania problemu.
8. Podczas rozmowy z uczniem zgłaszającym, że jest on osobą doświadczającą cyberprzemocy, należy zapewnić go, że nie jest winny zaistniałej sytuacji oraz że nikt nie ma prawa zachowywać się w ten sposób wobec niego, a także podkreślić, że dobrze zrobił ujawniając sytuację. Należy okazać zrozumienie dla jego uczuć, w tym trudności z ujawnieniem okoliczności wydarzenia, strachu, wstydu.
9. Należy ucznia poinformować, że szkoła nie toleruje przemocy i że zostaną podjęte odpowiednie procedury interwencyjne. Należy poinformować ucznia o krokach, jakie może podjąć szkoła i sposobach, w jaki może zapewnić mu bezpieczeństwo.
10. Pomoc nie może kończyć się w momencie zakończenia procedury. Należy monitorować sytuację, „czuwać " nad bezpieczeństwem ucznia, np. zwracać uwagę czy nie są podejmowane wobec niego dalsze działania przemocowe, obserwować jak sobie radzi w grupie po ujawnionym incydencie cyberprzemocy.
11. W działania wobec dziecka należy także włączyć rodziców/opiekunów – należy na bieżąco ich informować o sytuacji. W trakcie rozmowy z dzieckiem i/lub jego rodzicami/opiekunami, jeśli jest to wskazane, można zaproponować pomoc specjalisty (np. psychologa szkolnego, poradni psychologiczno-pedagogicznej)
12. Należy zadbać o bezpieczeństwo świadków zdarzenia, zwłaszcza, jeśli byli oni osobami ujawniającymi cyberprzemoc. W trakcie rozmowy ze świadkami należy okazać zrozumienie i empatię dla ich uczuć.
13. Samo wystąpienie zjawiska cyberprzemocy nie jest jednoznaczne z koniecznością zaangażowania policji i sądu opiekuńczego – działania pracowników szkoły powinny umożliwiać rozwiązanie sytuacji problemowej na poziomie pracy wychowawczej.
14. Szkoła powiadomi odpowiednie służby (np. policję, sąd), gdy wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, zastosowanie konsekwencji określonych w statucie szkoły, interwencja pedagogiczno-psychologiczna), a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów (np. nie ma zmian postawy ucznia).
15. O sytuacjach, w których zostało naruszone prawo (groźba karalna – art. 190 kk, uporczywe nękanie, podszywanie się – art. 190a kk, zmuszanie do określonego działania – art. 191 kk, naruszenie intymności seksualnej, utrwalenie wizerunku nagiej osoby bez jej zgody – art. 191a kk, zniesławienie – art. 212 kk, zniewaga – art. 216 kk) powiadamiana jest policja.

§ 13
Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

1. Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu podejrzenia jego krzywdzenia ustala wychowawca ucznia, psycholog/pedagog szkolny/pedagog specjalny.
2. Plan pomocy dziecku powinien zawierać wskazania dotyczące:
   1) określenia form pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły: porady i konsultacje dla ucznia, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, warsztaty rozwijające zainteresowania i uzdolnienia - w uzgodnieniu z rodzicami i adekwatnie do potrzeb ucznia;
   2) wspierania rodziny – poprzez udzielanie porad i konsultacji w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wskazywanie miejsc pomocy adekwatnie do potrzeb (instytucje oferujące poradnictwo, konsultacje psychologiczne, terapię uzależnień, terapię dla sprawców przemocy, grupy wsparcia, warsztaty umiejętności wychowawczych);
   3) pomocy socjalnej lub materialnej poprzez kierowanie do instytucji oferujących pomoc socjalną, poradnictwo i warsztaty w zakresie metod poszukiwania pracy.

4) pomocy w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych, np. poprzez kierowanie do mediatorów;

3. Przebieg realizacji planu monitoruje wychowawca klasy we współpracy z pedagogiem/psychologiem szkolnym i/lub pedagogiem specjalnym.

Załączniki do Standardów ochrony małoletnich:

1. Załącznik nr 1 – Procedura postępowania w przypadku uzasadnionego podejrzenia, że uczeń doznaje przemocy domowej – procedura „Niebieskie Karty".
2. Załącznik nr 2 – Oświadczenie pracownika o zapoznaniu się i przestrzeganiu zasad zawartych w Standardach ochrony małoletnich.
3. Załącznik nr 3 – Protokół interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego.
4. Załącznik nr 4 – Standardy ochrony małoletnich – wersja skrócona dla uczniów.

DYREKTOR
Zespołu Szkół Ogólnokształcących
w Brwinowie
mgr Zofia Kowalczyk

.....
(podpis i pieczątka dyrektora)

Załącznik nr 1 do Standardów ochrony małoletnich

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UZASADNIONEGO PODEJRZENIA, ŻE UCZEŃ DOZNAJE PRZEMOCY DOMOWEJ -PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY"

I. Zasady udzielania pomocy dziecku.

1. Każdy pracownik szkoły, który zauważy lub podejrzewa u ucznia symptomy krzywdzenia, jest zobowiązany zareagować – jeśli to konieczne, udzielić pierwszej pomocy oraz przekazać informację o zaobserwowanym zdarzeniu dyrektorowi szkoły i pedagogowi szkolnemu lub wychowawcy opisując w notatce wygląd, stan, dolegliwości oraz zachowanie dziecka, cytaty jego wypowiedzi oraz podjęte działania.
2. W przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej wszczyna się procedurę „Niebieskich Kart" uruchamiając tym samym interwencję w środowisku ucznia.
3. Wszczęcie procedury następuje z chwilą wypełnienia formularza „Niebieska Karta – A".
4. Małoletni będący świadkiem przemocy domowej jest osobą doznającą przemocy domowej.
5. Podstawą udzielania pomocy dziecku krzywdzonemu jest podmiotowy kontakt (w tym nie zmuszanie go do potwierdzenia naszych podejrzeń) oraz zapewnienie mu bezpieczeństwa, we współpracy z rodzicami lub, jeśli nie jest to możliwe – poprzez interwencję prawną oraz działania instytucjonalne.
6. Zasadą udzielania pomocy dziecku krzywdzonemu przez szkołę jest współpraca zespołowa (ograniczona jednak, ze względu na zachowanie dyskrecji, do osób pracujących z dzieckiem z włączeniem w to tzw. „osoby zaufania") oraz interdyscyplinarna.
7. Podejmowane działania powinny opierać się na diagnozie dziecka i jego sytuacji (opartej na informacjach od pracujących z nim nauczycieli, personelu niepedagogicznego, osoby zaufania, ewentualnie na innych dostępnych danych, np. pochodzących od specjalistów poradni, z zespołu interdyscyplinarnego, wywiadu z rodzicami), powinny być monitorowane i prowadzone do czasu uzyskania poprawy sytuacji dziecka. Działania szkoły nie kończą się zatem z chwilą nawiązania współpracy z rodziną dziecka lub przekazania zawiadomienia odpowiednim służbom.

II. Procedura postępowania w przypadku uzasadnionego podejrzenia wystąpienia przemocy domowej w rodzinie.

1. Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia i życia wzywa się pomoc medyczną.
2. Przyjmujący zgłoszenie, jeśli to możliwe wzywa pedagoga szkolnego/psychologa szkolnego/pedagoga specjalnego, który przeprowadza rozmowę z uczniem. W sytuacji gdy nie jest to możliwe sam przeprowadza rozmowę.
3. Osoba przyjmująca zgłoszenie niezwłocznie informuje dyrektora szkoły.
4. Działania przeprowadza się w obecności rodzica/opiekuna prawnego lub faktycznego (wobec, którego nie istnieje podejrzenie, ze jest osobą krzywdzącą).

5. Jeżeli istnieje podejrzenie, że osobami stosującymi przemoc są rodzice/opiekunowie prawni lub faktyczni, działania w ramach procedury przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej lub pełnoletniej osoby wskazanej przez małoletniego.
6. W sytuacji poważnego zagrożenia bezpieczeństwa dziecka należy NATYCHMIAST przesłać zawiadomienie o sytuacji dziecka do sądu rejonowego wydział rodzinny i nieletnich lub zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury rejonowej – mailowo, a następnie listem poleconym.
7. Jeśli zachodzi bezpośrednie zagrożenie życia dziecka i nie ma czasu na powiadomienie sądu, należy NATYCHMIAST skontaktować się z policją. Jeśli powrót do domu nie będzie dla dziecka bezpieczny, zostanie zawiezione do pogotowia opiekuńczego lub placówki interwencyjnej.
8. Przyjmujący zgłoszenie uruchamia procedurę „Niebieskie Karty" poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A".
9. Osobie doznającej przemocy domowej przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B". W przypadku gdy osobą doznającą przemocy domowej jest małoletni, formularz „Niebieska Karta – B" przekazuje się rodzicowi/opiekunowi lub w przypadku gdy osobą podejrzaną o stosowanie przemocy są rodzice – osobie najbliższej lub pełnoletniej osobie wskazanej przez małoletniego. Formularza „Niebieska Karta – B" nie przekazuje się osobie stosującej przemoc domową.
10. Dyrektor niezwłocznie zawiadamia przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, przekazując wypełniony formularz „Niebieska Karta – A", nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia wszczęcia procedury. Kopię wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A" pozostawia się u wszczynającego procedurę.
11. Dyrektor, na podstawie rekomendacji wychowawcy i pedagoga/psychologa szkolnego lub pedagoga specjalnego i wychowawcy podejmuje decyzję w sprawie powiadomienia odpowiednio: policji, prokuratury lub sądu opiekuńczego.

III. Zadania pracowników szkoły w przypadku ucznia dotkniętego przemocą.

1. **Dyrektor szkoły:**
   1) przyjmuje zgłoszenie o podejrzeniu krzywdzenia ucznia w rodzinie;
   2) ustala dla ucznia formy, sposoby i okres udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
   3) sprawuje nadzór nad prowadzeniem przypadku dziecka krzywdzonego udzielając wsparcia i pomocy osobom bezpośrednio zaangażowanym w pomoc.

2. **Pedagog szkolny/psycholog szkolny/pedagog specjalny:**
   1) udziela bezpośredniej pomocy dziecku w tym w postaci wsparcia psychologiczno-pedagogicznego;
   2) zbiera informacje o dziecku w celu wstępnego zdiagnozowania jego sytuacji, szczególności o tzw. czynnikach ryzyka, ponadto dane świadczące o przemocy lub wykluczające ją, kto jest sprawcą krzywdzenia i w jakiej relacji pozostaje z dzieckiem, jak często i od jak dawna dziecko jest krzywdzone, informacje o zachowaniach pozostałych członków rodziny wobec dziecka, relacjach jakie ma dziecko z osobą rodzica niekrzywdzącego, o osobach wspierających je, informacje o innych czynnikach towarzyszących przemocy – np. uzależnieniu od alkoholu rodziców);
   3) przeprowadza we współpracy z wychowawcą oraz innymi osobami zaangażowanymi w pomoc dziecku, ocenę zagrożenia dziecka przemocą;
   4) zbiera materiały związane z sytuacją dziecka, opisy jego zachowań, wyglądu;
   5) współpracuje z wychowawcą stale obserwującym dziecko;
   6) współpracuje z dyrektorem w podejmowaniu interwencji;

7) informuje dyrektora szkoły o każdym przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie;
8) koordynuje na terenie szkoły pracę z dzieckiem, monitoruje sytuację dziecka poprzez kontakt z wychowawcą, nauczycielami, także pracownikami niepedagogicznymi – dbając jednocześnie o zapewnienie poufności i nie włączanie osób nie związanych z pracą nad konkretnym przypadkiem;
9) niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły;
10) pomaga pracownikom szkoły we właściwym postępowaniu względem ucznia;
11) informuje rodziców o możliwych formach wsparcia ucznia;
12) wskazuje rodzicom miejsca pomocy dla dziecka i rodziny;
13) może być osobą, która uruchamia procedurę „Niebieskie Karty" poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A";
14) udziela pomocy innemu pracownikowi pedagogicznemu w wypełnieniu formularza „Niebieska Karta - A;
15) uczestniczy w pracach grupy diagnostyczno-pomocowej w ramach procedury „Niebieskie Karty";
16) dokumentuje wszystkie podejmowane działania względem ucznia i jego rodziny.

3. **Wychowawca klasy:**
1) przyjmuje zgłoszenie o przemocy domowej w rodzinie ucznia;
2) powiadamia dyrektora szkoły;
3) może być osobą, która uruchamia procedurę „Niebieskie Karty" poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A";
4) uważnie wsłuchuje się w relacje ucznia;
5) podejmuje współpracę z pedagogiem/psychologiem szkolnym/pedagogiem specjalnym;
6) odnotowuje w dokumentach wychowawcy swoje spostrzeżenia oraz szczegółową charakterystykę spotkania z rodzicami, z opisem postanowień i planów działania;
7) udziela wsparcia uczniowi oraz monitoruje jego sytuację w późniejszym okresie;
8) monitoruje relacje w zespole klasowym.

4. **Pielęgniarka szkolna**
1) udziela bezpośredniej pomocy dziecku jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie oraz organizuje pomoc medyczną;
2) jeśli zauważy na ciele dziecka siniaki, wybroczyny lub inne objawy przemocy fizycznej, opisuje je w karcie zdrowia dziecka (w jego dokumentacji badań i czynności uzupełniających): rozmiar, rozmieszczenie, kolor, wielkość itp. Nie wpisuje swoich wniosków z badania dziecka. Tak sporządzony opis jest dowodem w sądzie. Oryginał dokumentacji dziecka jest udostępniany jedynie na wniosek sądu;
3) wpisuje w karcie także nazwisko osoby, która przyprowadziła dziecko wówczas, gdy dziecko z obrażeniami zostało zgłoszone przez innego pracownika szkoły;
4) kontaktuje się z pedagogiem i wychowawcą dziecka zgłaszając informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach;
5) sporządza notatkę służbową.

5. **Nauczyciel:**
1) niezwłocznie informuje dyrektora szkoły o tym, że podejrzewa przemoc w rodzinie ucznia;
2) przekazuje wychowawcy i pedagogowi/psychologowi szkolnemu/pedagogowi specjalnemu informacje o tym, że podejrzewa przemoc w rodzinie ucznia;
3) sporządza notatkę służbową;
4) może być osobą, która uruchamia procedurę „Niebieskie Karty" poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A";

5) dba o realizację treści z zakresu bezpieczeństwa i profilaktyki w bieżącej pracy pedagogicznej z uczniami;
6) bierze udział w monitorowaniu sytuacji dziecka oraz jeśli istnieje taka potrzeba, w opracowaniu wspólnie z pedagogiem szkolnym i wychowawcą planu pomocy dziecku.

6. **Niepedagogiczni pracownicy szkoły:**
1) w procesie udzielania pomocy dziecku niebagatelna jest również rola pracowników niepedagogicznych. Pracując w różnych miejscach szkoły, stykając się z racji pełnienia swoich obowiązków z uczniami i rodzicami w mniej formalnych miejscach takich jak szatnia, stołówka, boisko szkolne, teren przed wejściem do budynku – mogą być ważnymi obserwatorami dziecka doznającego bądź zagrożonego przemocą: jego problemów ale też i mocnych stron. Okazując szacunek i reagując na przejawy złego traktowania dzieci, którego mogą być świadkami, stają się modelami radzenia sobie w trudnych sytuacjach oraz często osobami zaufania, którym dziecko może powierzyć trudną i bolesną tajemnicę przemocy w rodzinie.
2) są uważni i wrażliwi na sytuację uczniów;
3) reagują na objawy przemocy oraz niepokojące zachowania, których mogą być świadkami;
4) zgłaszają obserwowane, niepokojące sygnały dyrektorowi szkoły oraz pedagogowi/psychologowi szkolnemu/pedagogowi specjalnemu;

Załącznik nr 2 do Standardów
ochrony małoletnich

Oświadczenie pracownika o zapoznaniu się i przestrzeganiu zasad zawartych w Standardach ochrony małoletnich

Ja, ... oświadczam, że zapoznałam/em się ze *Standardami ochrony małoletnich* obowiązującymi w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Brwinowie oraz zobowiązuję się do ich bezwzględnego przestrzegania.

.....

Data i podpis

Załącznik nr 3 do Standardów

ochrony małoletnich

Protokół interwencji w przypadku zastosowania procedur podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego

1. Data i miejsce sporządzenia dokumentu	
2. Małoletni, wobec którego zachodzi podejrzenie krzywdzenia lub krzywdzenie	
3. Osoba stwierdzająca wystąpienie podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenie małoletniego	
4. Data podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego, miejsce	
5. Osoba/osoby podejrzane o krzywdzenie lub krzywdzące małoletniego	
6. Opis rodzaju krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego	
7. Osoby i instytucje, które zostały powiadomione, w tym formy interwencji m.in.: powiadomienie pomocy społecznej, policji, sądu rodzinnego, uruchomienie procedury Niebieskie Karty)	
8. Data i opis udzielonej pomocy, formy otoczenia opieką małoletniego **bezpośrednio** po stwierdzeniu lub podejrzeniu incydentu, w tym we współpracy z koordynatorem, wychowawcą i nauczycielami specjalistami (psychologiem, pedagogiem,	

pedagogiem specjalnym wg potrzeb małoletniego), informacje o ewentualnym powiadomieniu pogotowia, policji, stwierdzeniu konieczności badania lekarskiego	
9. Informacja ze spotkania z rodzicami	
10. Zaplanowana pomoc psychologiczno-pedagogiczna (małoletniemu, jego rodzicom, innym uczniom – jeżeli byli np. świadkami incydentu) zespołu nauczycieli i specjalistów pracujących z uczniem, w tym we współpracy z instytucjami zewnętrznymi, informacja o zgodzie rodziców na udzielanie ww. formy pomocy małoletniemu. Działania w przypadku braku współpracy ze strony rodziców	
11. Informacje na temat efektów podjętych interwencji, w tym we współpracy z instytucjami zewnętrznymi oraz pomocy udzielonej uczniowi przez jednostkę (dokumentację pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym efektywność jej udzielania należy przechowywać w indywidualnej teczce ucznia)	
12. Imiona i nazwiska oraz czytelne podpisy osób sporządzających protokół	

Załącznik nr 4 do Standardów

ochrony małoletnich

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Wersja skrócona dla uczniów

Twoje prawa i bezpieczeństwo w szkole

1. Masz prawo czuć się w szkole bezpiecznie i być traktowany z szacunkiem.
2. Masz prawo do poszanowania swojej godności, prywatności, potrzeb i uczuć.
3. Masz prawo być wysłuchany. Nauczyciele i inni pracownicy szkoły powinni uważnie Cię słuchać i udzielać odpowiedzi odpowiednich do Twojego wieku i sytuacji.
4. Masz prawo wiedzieć, jakie działania dotyczące Twojej sytuacji podejmuje szkoła. Twoje zdanie i potrzeby powinny być brane pod uwagę odpowiednio do Twojego wieku i sytuacji.
5. Masz prawo do pomocy i wsparcia, jeżeli znajdujesz się w trudnej sytuacji, ktoś Cię krzywdzi albo czujesz się zagrożony.
6. Jeżeli zachowanie lub słowa innej osoby powodują, że czujesz się niekomfortowo, niepewnie lub zagrożony, możesz o tym powiedzieć zaufanej osobie dorosłej w szkole.

Czego nie wolno osobom dorosłym w relacjach z Tobą

1. Nikt nie może Cię zawstydzać, upokarzać, lekceważyć, obrażać ani zastraszać.
2. Nikt nie może stosować wobec Ciebie przemocy ani naruszać Twojej nietykalności fizycznej.
3. Nikt nie może dotykać Cię w sposób nieprzyzwoity, niestosowny lub powodujący Twój dyskomfort.
4. Osoba dorosła nie może nawiązywać z Tobą relacji romantycznej lub seksualnej, kierować do Ciebie seksualnych komentarzy, żartów lub gestów ani udostępniać Ci treści erotycznych lub pornograficznych.
5. Nikt nie może wykorzystywać wobec Ciebie swojej przewagi, zmuszać Cię do czegoś ani Ci grozić.
6. Informacje dotyczące Twojej sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, ekonomicznej, opiekuńczej lub prawnej nie mogą być przekazywane osobom nieuprawnionym.
7. Nikt nie może dla celów prywatnych filmować Cię, nagrywać Twojego głosu ani fotografować.
8. Pracownik szkoły nie może proponować Ci alkoholu, wyrobów tytoniowych ani innych substancji psychoaktywnych ani używać ich w Twojej obecności.
9. Pracownik szkoły nie powinien nawiązywać z Tobą prywatnych kontaktów za pośrednictwem mediów społecznościowych.
10. Kontakt pracownika szkoły z Tobą powinien odbywać się zgodnie z zasadami określonymi w Standardach i służyć celom edukacyjnym, wychowawczym, opiekuńczym lub zapewnieniu Ci bezpieczeństwa.

Twoje relacje z innymi uczniami

1. Masz prawo czuć się bezpiecznie i być akceptowany w swojej klasie i w szkole. Inni uczniowie mają takie samo prawo.
2. Traktuj innych z szacunkiem. Nie obrażaj, nie wyzywaj, nie wyśmiewaj, nie poniżaj, nie zastraszaj i nie groź innym osobom.
3. Nie stosuj przemocy fizycznej. Nie bij, nie kop, nie popychaj, nie pluj i nie krzywdź innych osób.
4. Nie zabieraj cudzych rzeczy i nie niszcz własności innych osób.
5. Nie wykluczaj innych osób z grupy, nie izoluj ich celowo i nie namawiaj innych do krzywdzenia lub odrzucania kolegi lub koleżanki.
6. Nie stosuj cyberprzemocy. Nie nękaj, nie strasz i nie szantażuj innych osób przez Internet lub telefon. Nie publikuj ani nie rozsyłaj ośmieszających lub kompromitujących informacji, zdjęć i filmów. Nie podszywaj się pod inną osobę.
7. Nie przynoś do szkoły i nie używaj niebezpiecznych narzędzi.

Co zrobić, gdy ktoś Cię krzywdzi?

1. Jeżeli ktoś Cię krzywdzi, czujesz się zagrożony albo wiesz, że krzywdzone jest inne dziecko – **powiedz o tym osobie dorosłej, której ufasz.**
2. Możesz zgłosić się w szczególności do:

   - nauczyciela lub wychowawcy;
   - pedagoga szkolnego;
   - psychologa szkolnego;
   - pedagoga specjalnego.

3. Możesz powiedzieć o problemie własnymi słowami. Nie musisz sam wiedzieć, jak rozwiązać sytuację.
4. Twoje zgłoszenie powinno zostać potraktowane poważnie. Pracownicy szkoły podejmą działania odpowiednie do sytuacji, aby zapewnić Ci bezpieczeństwo i potrzebne wsparcie.
5. Jeżeli doświadczyłeś krzywdzenia, szkoła podejmie działania mające zapewnić Ci pomoc i bezpieczeństwo. W razie potrzeby zostanie ustalony dla Ciebie plan wsparcia.
6. Jeżeli widzisz, że krzywdzone jest inne dziecko, również powiedz o tym zaufanej osobie dorosłej. Zgłoszenie krzywdzenia jest formą pomocy.

Telefony, urządzenia elektroniczne i Internet

1. W szkole oraz podczas zajęć i innych aktywności organizowanych przez szkołę **nie możesz korzystać z telefonu komórkowego ani innych urządzeń elektronicznych**. Zakaz obowiązuje również podczas przerw międzylekcyjnych. Wyjątki od tej zasady określa Statut szkoły.
2. Nauczyciel może pozwolić Ci skorzystać z telefonu lub innego urządzenia, gdy jest ono potrzebne podczas zajęć, do sprawdzenia wiedzy albo w nagłej sytuacji do kontaktu z rodzicem lub opiekunem.
3. Jeżeli ze względu na chorobę, niepełnosprawność lub inne szczególne potrzeby musisz korzystać z odpowiedniego urządzenia lub aplikacji, dyrektor szkoły może wyrazić na to zgodę.

4. Możesz skorzystać z telefonu lub innego urządzenia w sytuacji bezpośredniego zagrożenia zdrowia, życia lub mienia.
5. Korzystając z Internetu i urządzeń elektronicznych, szanuj prywatność, godność i prawa innych osób. Nie nagrywaj i nie rozpowszechniaj materiałów, które mogą naruszać prawa innych osób.
6. Szczegółowe zasady korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych znajdziesz w Statucie szkoły.
7. Szkoła podejmuje działania, aby korzystanie z Internetu na szkolnych urządzeniach było bezpieczne i chroniło Cię przed dostępem do niebezpiecznych lub szkodliwych treści.
8. Jeżeli w Internecie zobaczysz coś, co Cię przestraszy, zaniepokoi lub może być dla Ciebie krzywdzące, powiedz o tym zaufanej osobie dorosłej.

Cyberprzemoc – co możesz zrobić?

1. Cyberprzemoc to m.in. nękanie, straszenie, szantażowanie, ośmieszanie w Internecie, publikowanie lub rozsyłanie krzywdzących informacji, zdjęć lub filmów oraz podszywanie się pod inną osobę.
2. Jeżeli doświadczasz cyberprzemocy albo wiesz, że doświadcza jej inna osoba – **powiedz o tym zaufanej osobie dorosłej**.
3. Jeżeli możesz zrobić to bezpiecznie, zachowaj dowody, np. wiadomości, zdjęcia, zrzuty ekranu lub adres strony. **Nie rozpowszechniaj krzywdzących materiałów dalej.**
4. Szkoła ustali, co się wydarzyło, i podejmie działania potrzebne do zapewnienia bezpieczeństwa osobie, która doświadcza cyberprzemocy.
5. Jeżeli byłeś świadkiem cyberprzemocy i ją zgłosiłeś, również masz prawo do bezpieczeństwa i wsparcia.
6. Po podjęciu działań szkoła będzie sprawdzać, czy sytuacja się nie powtarza i czy osoba, która doświadczyła przemocy, czuje się bezpiecznie.

Pamiętaj!

Masz prawo do bezpieczeństwa, szacunku i pomocy.

Jeżeli ktoś Cię krzywdzi, narusza Twoje granice, zastrasza, poniża, ośmiesza albo sprawia, że czujesz się zagrożony – **nie zostawaj z tym sam**.

Powiedz o tym nauczycielowi, wychowawcy, pedagogowi, psychologowi, pedagogowi specjalnemu lub innej osobie dorosłej w szkole, której ufasz.

Jeżeli widzisz, że krzywdzone jest inne dziecko – reaguj i poproś osobę dorosłą o pomoc.